

ЛАВРЕНТИЈЕ ХИЛАНДАРАЦ

пре 1627.

Путовање од Хиландара до Јерусалима

ДА СЕ ЗНА КАДА ЈА ГРЕШНИ ЛАВРЕНТИЈЕ ПОЂОХ КА СВЕТОМ ГРАДУ ЈЕРУСАЛИМУ ИЗ СВЕТЕ ГОРЕ АТОНСКЕ ИЗ МАНАСТИРА ХИЛАНДАРА, ВЕЛИКЕ ЛАВРЕ СРПСКЕ

[Први дан дођосмо у град Лимнос, и одатле одпловисмо у град Хиос, турски Саказ. И тамо видесмо многе красне и различне засаде и воћке. И отуд дођосмо на острво Патмос, где Јован Богослов написа свето Јеванђеље. И друга многа острва пођосмо и не сазнадосмо како се називају. И дођосмо на острво Станђој, и ту бејасмо. И ту се поклонисмо Светој и Великој цркви...

...И сав род њихов. И дођосмо на место где излише Јевреји телећу главу којој се поклонише – кипу идолу у Маслиновој гори. И затим пођосмо на место где свети пророк Арон најпре жртву принесе у Маслиновој гори. И ту исече анђеоро рода јеврејског шест стотина тисућа. И тамо путовасмо по гори Синајској шеснаест дана. И у манастиру Синајском је 26 цркава. И вечит беше пред црквом где Турци клањају. И тамо видесмо место где Мојсеј најпре виде купину огњем горућу и не сагараше. И ту се поклонисмо.

И затим повратисмо се ка граду Мисиру и, проборавише време од неколико дана, пођосмо до светога града Јерусалима. И путовасмо по Раити два дана, где

живљаху многе тисуће преподобних отаца. И тамо је црква Светог великомученика Георгија. И тамо су мошти свете Марине, којој ђаво пакост чињаше. И ухватив ђавола за власи, дављаше га. И тамо чусмо клепало и звечку. И обазресмо се овамо и тамо – никога не видесмо, осим небо и земљу. И приђосмо Царевом врту. И [тамо постоје] лимунови који иду на цареву трпезу.

И отуд отпловисмо у град Родос. И из Родоса пођосмо на велики архипелаг Мисирског мора. Са десне стране велики град Александрији. Њега]-стр.112[сагради велики цар Александар из основа пре Христовог доласка на 372 године. А са леве стране град Дамчат. И допливасмо у земљу арапску у град Бућерио. И одатле отпловисмо у град Решит. И одатле отпловисмо уз воду Нил у Египат. И дођосмо на поклоњење где Христос са Пречистом и Јосифом дође у Египат када побеже од цара Ирода из Јерусалима. И тамо се поклонисмо светом и часном месту. И ту вода лепа и слатка. И ту је смоква где обитаваше Христос и Пречиста и Јосиф Праведни. И тамо у Мисиру видесмо куће Јосифа Прекрасног. И под кућом бежу 32 стуба велика. И видесмо девет житница које сагради Јосиф заповешћу цара фараона. Веома су велике. И видесмо поље где излазе кости људске од Светог и Великог четвртка до Вазнесења Христовог. И кости и кожа и све цело. И тако саме одлазе у земљу. И проведосмо у Мисиру много дана.

И пођосмо до Свете горе Синајске. И путовасмо три дана. И нађосмо на путу у пустињи бунар који је копао цар Александар у дубину четрдесет тисућа сежања. И јави му се анђео: "Не копај, јер вода неће истећи, него крв!" И тако остаде до данас. И пођосмо напред на Црвено море, у град Суец. И ту беше копао Александар море да га спроведе у Бело море. И постави меру, и виде да хоће потопити сву Мисирску земљу и тако остаде до данас. И пођосмо из града више од четрдесет миља. И дођосмо где преведе Мојсеј Израил преко мора. И ту беше дванаест извора, које Мојсеј отвори жезлом. И до данас теку. И ту Марија, сестра Мојсејева, састави песме Мојсејеве. И путовасмо од дванаест извора у пустињу. И наиђосмо на путу на мерску воду коју Мојсеј жезлом претвори у сладост. Путовасмо од Мисира до горе Синајске дванаест дана. И зађосмо у гору Синајску једно попрште. И нађосмо дванаест извора и седамдесет стабала финикових, о којима пише у Пророцима.

Из Мисира пођосмо ка светом граду Јерусалиму. И путовасмо двадесетпет дана до Јерусалима. И поклонисмо се Гробу Господњем. И над Гробом гори четрдесет и четири кандила. И поклонисмо се Светој и Великој цркви и Светој Голготи. И над Голготом тридесет кандила гори, као и где лежи глава Адамова. И поклонисмо се Силаску [Христовом]. И тамо је дванаест кандила. И поклонисмо се под Голготом где поделише ризе Христове, и где нађоше Часни Крст. И ту је четрдесет степеница. И поклонисмо се на месту где свезаше Христа, и где се сакри Богородица када Христа свезаше, и где се најпре Христос јави Марији Магдалини

по васкрсењу. И видесмо гроб Јосифов, обручника Маријиног; и Никодимов, који понесе Крст Христов. И поклонисмо се стубовима из којих огањ изиђе. И камену који донесе анђео Богородици из Свете горе Синајске. Ту је црква Васкрсења Христовог, и црква Јаковљева, брата Божијег, и црква Претече. И поклонисмо се месту]-стр.113[где хтеде Авраам заклати Исаака, сина свог, усадивши га с вековима. И поклонисмо се месту где осудише Христа и, сплевши трнов венац, њему на главу положише. И поклонисмо се месту где роди Богородица. И ту је палата Јоакима и Ане, и Овчија бања, и ров Јеремије пророка. И видесмо језеро, где најпре цар Соломон цркву сагради на земљи. И видесмо [цркву] Светињу над светињама, где се Богородица девет година анђелском храном хранила. И упознасмо место где се Петар Христа одрече, и трипут петао огласи. И видех тамо у Сиону, у дому Зеведејевом, где Христос оми ноге ученицима. И ту би Тајна вечера. И ту сиђе Дух Свети на апостоле. И ту се престави Богородица. И ту су гробови Давида цара, и Соломона и других царева многих, и маслина где Христа свезаше. И гроб и цркву брата Божијег Јакова видесмо. И видесмо где Давид састави Псалме. И поклонисмо се цркви Светог Арханђела, коју сагради краљ Милутин српски крај врата Дамаскових. И видесмо где Варух спаваше под смоквом у селу Агриповом 72 године пошто га посла Јеремија пророк. И видесмо где убише камењем архиђакон Стефана у потоку Кедарском. И поклонисмо се гробу Пречисте Богородице, и гробовима Јоакима и Ане у Гетсиманији. И ту је 50 степеница у дубину. И поклонисмо се месту где се сакри у пећини Христос са ученицима, и где предаде Јуда Христа на суђење. И ту је девет маслина. И где се Христос помоли за хотимичне страсти, и где узјаха магаре и уђе у свети град Јерусалим, и потресе сав град, и где се узнесе са горе Маслинове на небеса. И ту је гроб Пелагије мученице. И где се јави Христос ученицима по васкрсењу у Галилеји, и где се сакрише апостоли пошто Христа ухватише. И на Светом Силоаму [бејасмо], где прогледа слепи. И видесмо Лончареву њиву...

...Светог Преображења Господа нашег Исуса Христа, где Мојсеј виде огњем горућу и неизгориву [купину], и Свете и велике мученице Катерине. И свете и часне мошти њене целивасмо. И у цркви је дванаест стубова великих, и у стубовима 366 засебних моштију, запечаћених царским печатом. И из манастира је четрнаест тисућа степеница.

И пођосмо на гору Хоривску, где пошћаше пророк Илија четрдесет дана и четрдесет ноћи, и њему анђео хлеб и воду показа. И ту се поклонисмо. И отуд пођосмо на врх Свете горе Синајске, где пошћаше Мојсеј двапут по четрдесет дана и четрдесет ноћи. И ту се поклонисмо и Божију службу свршисмо.

И отуд пођосмо и многа света места видесмо и тамо се поклонисмо. И иђасмо на Светих четрдесет мученика. И од Светих четрдесет мученика пођосмо на гору Свете Екатарине, и ту се поклонисмо. И отуд пођосмо где пошћаше Свети

Пахомије Велики и Онуфрије. И одатле пођосмо и на путу нађосмо камен који жезлом Мојсеј удари и отвори дванаест извора воде. И]-стр.114 камен се покреташе како би могао народ јеврејски воду да наточи, желећи тамо да путује.

И друга света места видесмо и поклонисмо се. И дођосмо на место где жртвоваше Датана и Авирона...]-стр.115**

** СВЕТА ЗЕМЉА у српској књижевности од XIII до краја XVIII века приредио и на савремени српски превео Томислав Јовановић, стр. 112,113,114,115